

RECHTSPRAAKOVERZICHT

Susan Rutten

- 1 *Rechtbank 's-Gravenhage 26 november 2001, NIPR 2002, 88*
Afgezien wordt van het vereiste tot overlegging van een authentiek afschrift van de *huwelijksakte* van een in Soedan op traditionele wijze gesloten huwelijk.
- 2 *Rechtbank 's-Gravenhage 11 januari 2002, NIPR 2002, 90*
Afgezien wordt van het vereiste tot overlegging van authentieke bewijsstukken van een in Somalië op traditionele wijze gesloten *huwelijk*.
- 3 *Rechtbank Almelo 20 februari 2002, NIPR 2002, 85*
Erkenning van een in Turkije, na een aldaar verkregen rechterlijke ont-heffing, gesloten *huwelijk* met een meisje dat de leeftijd van 14 jaar bezat. Erkenning niet strijdig met de openbare orde.
- 4 *Hoge Raad 13 juli 2001, vindplaatsaanvulling: NJ 2002, 223*
Erkenning Marokkaanse *khul'* (zie *Recht van de Islam* 19, RIMO Maastricht 2002, p. 81, nr. 2).
- 5 *Hoge Raad 9 november 2001, vindplaatsaanvulling: NJ 2002, 279/NIPR 2002, 2*
Toepassing van de Marokkaanse *verstoting* werd door de Nederlandse rechter in strijd met de openbare orde geacht (zie *Recht van de Islam* 19, RIMO Maastricht 2002, p. 81, nr. 3).
- 6 *Pres. Rechtbank Rotterdam 20 juni 2000, NIPR 2003, 15*
De vordering van een vrouw in kort geding om de man te bevelen *mee te werken* aan een *scheiding* via het consulaat *naar Marokkaans recht*, na een Nederlandse echtscheidingsbeschikking en terwijl de exequatur-procedure in appel in Marokko nog loopt, wordt afgewezen.
- 7 *Rechtbank Rotterdam 31 mei 2001, NIPR 2002, 101 en Rechtbank Rotterdam 13 december 2001, NIPR 2003, 16 (eindvonnis)*
In kort geding is een Marokkaanse man door de President van de Recht-

bank *veroordeeld medewerking te verlenen aan een consulaire huwelijksontbinding* naar Marokkaans recht nadat de Nederlandse rechter de echtscheiding tussen partijen reeds had uitgesproken, omdat de man met zijn weigering medewerking te verlenen geen enkel belang dient en onrechtmatig handelt. Na deze veroordeling komt de man bij de Rechtbank in verzet. Aangezien de vrouw inmiddels ook in Marokko een echtscheidingsprocedure is gestart, verwijst de rechter de zaak naar de rolzitting. Eindvonnis: De vordering van een Marokkaanse vrouw om de man te bevelen *mee te werken aan een scheiding* via het consulaat naar Marokkaans recht, wordt afgewezen. In Marokko loopt nog een echtscheidingsprocedure ten aanzien waarvan onvoldoende is komen vast te staan dat deze voor de vrouw geen of weinig kans van slagen biedt of anderszins bezwaarlijk is.

8 *Gerechtshof Amsterdam 20 juli 2000, NIPR 2002, 82*

Op het echtscheidingsverzoek van een Marokkaans/Nederlandse vrouw tegen haar Marokkaans/Nederlandse echtgenoot wordt ondanks een door de vrouw uitgebrachte rechtskeuze voor Marokkaans recht, het Marokkaanse recht niet toegepast. Nu voor de vrouw de Nederlandse nationaliteit de effectieve is, kan geen rechtsgeldige keuze voor toepassing van Marokkaans recht worden gedaan.

9 *Gerechtshof Amsterdam 21 september 2000, NIPR 2002, 83*

Tussen een Turks/Nederlandse vrouw en een Turkse man wordt echtscheiding uitgesproken met toepassing van Turks recht (artikel 134 Turks BW: fundamentele ontwrichting van het huwelijk) nu de Turkse nationaliteit voor de vrouw de effectieve is. De *geldvordering* van de vrouw wordt afgewezen, nu zij niet heeft kunnen aantonen dat de man in het kader van de Turkse tradities schuldig is aan de echtscheiding. De vrouw wordt niet ontvankelijk verklaard in haar verzoek tot betaling van het restant van de *bruidsgave* omdat het verzoek onvoldoende is gespecificeerd.

10 *Gerechtshof Amsterdam 9 augustus 2001, NIPR 2002, 235*

Niet ontvankelijk verklaring in het echtscheidingsverzoek nu de Tunesische echtscheidingsbeslissing in Nederland voor *erkenning* in aanmerking komt.

11 *Gerechtshof 's-Gravenhage 6 maart 2002, NIPR 2002, 237*

Tussen Marokkaanse echtgenoten wordt echtscheiding uitgesproken met

toepassing van Nederlands recht nu voor de vrouw een werkelijke maatschappelijke band met Marokko kennelijk ontbreekt. Het *huwelijksvermogensregime* wordt beheerst door Marokkaans recht.

12 *Rechtbank Haarlem 30 oktober 2001, NIPR 2003, 87*

Echtscheidingsverzoek tussen man en vrouw die beiden zowel de Turkse als de Nederlandse nationaliteit bezitten, wordt beheerst door Turks recht nu partijen met Turkije de sterkste band hebben, Het *huwelijksvermogensregime* wordt onderworpen aan Nederlands recht als recht van het eerste huwelijksdomicilie van partijen.

13 *Rechtbank 's-Gravenhage 21 januari 2002, NIPR 2002, 172*

De rechtbank spreekt echtscheiding uit tussen een Marokkaans/Nederlandse man en een Marokkaanse vrouw met toepassing van Nederlands recht, en wijst het eenhoofdige gezag over de kinderen toe aan de vrouw die inmiddels met de kinderen in Frankrijk woont.

14 *Rechtbank 's-Gravenhage 15 april 2002, NIPR 2002, 174*

De rechtbank spreekt echtscheiding uit tussen Iranese echtgenoten met toepassing van Iranes recht, mishandeling, art. 1130 Iranes BW.

15 *Rechtbank 's-Gravenhage 17 april 2002, NIPR 2002, 175*

Iranese vrouw wordt in haar echtscheidingsverzoek jegens haar Iranes/Nederlandse echtgenoot niet ontvankelijk verklaard aangezien de Iranese rechtbank in een procedure op tegenspraak de echtscheiding heeft uitgesproken, deze is ingeschreven en nevenvoorzieningen heeft getroffen.

16 *Rechtbank 's-Gravenhage 19 juni 2002, NIPR 2002, 242*

De rechtbank spreekt echtscheiding uit tussen Marokkaanse echtgenoten met toepassing van Marokkaans recht op grond van beider rechtskeuze. Artikel 58 *Mudawwana*: de man weigert omgang met de vrouw (en heeft geen behoefte aan een termijn van vier maanden om op zijn beslissing terug te keren).

17 *Rechtbank Haarlem 6 augustus 2002, NIPR 2003, 94*

Echtscheiding tussen een Turks/Nederlandse vrouw en een Turkse man met toepassing van Nederlands recht nu de Nederlandse nationaliteit voor de vrouw de effectieve is. Partijen waren eerder gehuwd in februari 1992. Het *huwelijksvermogensregime* wordt beheerst door Turks recht als recht van de gemeenschappelijke nationaliteit. Deze situatie herleeft bij

hertrouwen. Geen gemeenschap van goederen.

18 *Rechtbank 's-Gravenhage 3 oktober 2001, NIPR 2003, 7*
Het *huwelijksvermogensregime* van partijen wordt op grond van artikel 4 lid 2 onder 3 *Huwelijksvermogensverdrag* beheerst door het Syrische recht.

19 *Rechtbank Arnhem 3 januari 2002, NIPR 2003, 83*
Turks *huwelijksvermogensrecht*. Na naturalisatie van de man is Nederlands recht van toepassing: gemeenschap van goederen.

20 *Rechtbank 's-Gravenhage 25 februari 2002, NIPR 2002, 94*
Echtscheiding en verdeling. Het *huwelijksvermogensregime* tussen echtgenoten waarvan de vrouw ten tijde van het huwelijk de Marokkaanse en Nederlandse nationaliteit bezat en de man de Marokkaanse, wordt beheerst door Nederlands recht.

21 *Rechtbank 's-Gravenhage 2 september 2002, NIPR 2002, 244*
Het *huwelijksvermogensregime* tussen echtgenoten van wie de man ten tijde van de huwelijkssluiting de Turkse en de Nederlandse nationaliteit bezat en de vrouw de Nederlandse, wordt beheerst door Turks recht: algehele scheiding van goederen. Vanaf naturalisatie van de vrouw: Nederlands recht: algehele gemeenschap van goederen.

22 *Rechtbank 's-Gravenhage 16 oktober 2002, NIPR 2003, 10*
Marokkaans recht beheerst het *huwelijksvermogensregime* van partijen op grond van hun gemeenschappelijke nationaliteit ten tijde van huwelijkssluiting.

23 *Rechtbank 's-Gravenhage 16 oktober 2002, NIPR 2003, 11*
Tot 1997 wordt het *huwelijksvermogensregime* beheerst door Egyptisch recht: algehele scheiding van goederen; vanaf het verkrijgen van de Nederlandse nationaliteit in 1997 geldt het Nederlandse regime: gemeenschap van goederen.

24 *Rechtbank Alkmaar 13 februari 2003, NIPR 2003, 80*
Turks *huwelijksvermogensrecht*: tot 1 januari 2002 algehele scheiding van goederen; vanaf deze datum is de nieuwe Turkse wettelijke regeling van toepassing. Bevel tot verdeling.

25 *Rechtbank 's-Gravenhage 3 juni 2002, NIPR 2002, 176*
De rechtbank spreekt *echtscheiding* uit met toepassing van Nederlands recht op grond van rechtskeuze, en bepaalt dat *kinderen* hun verblijfplaats bij de moeder in Frankrijk hebben.

26 *Rechtbank 's-Gravenhage 7 augustus 2001, NIPR 2002, 171*
Ongeoorloofde overbrenging naar de ouders van de vader in Turkije door Turkse vader die kind heeft erkend, nu de Nederlandse moeder van rechtswege het eenhoofdig gezag uitoefent. Geen wijziging gewone verblijfplaats.

27 *EHRM 5 november 2002, Appl. No. 33711 (Yousef vs The Netherlands)*
De weigering om een Egyptische man (die inmiddels de Nederlandse nationaliteit bezit) na de dood van de moeder toe te laten tot *erkenning* van zijn biologische dochter, is in casu niet strijdig met artikel 8 EVRM.

28 *Rechtbank Zutphen 27 juni 2002, NIPR 2002, 186/Rechtspraak Nemesis (RN)-kort 2003, 1539*
Afwijzing verzoek verklaring voor recht dat een geldige *adoptie* heeft plaatsgevonden. Adoptiefouders hebben in India naar Indiaas recht een kind geadopteerd. Voordat de adoptieprocedure in Nederland tot stand komt, overlijden de adoptiefouders. De Indiase adoptie heeft niet tot gevolg dat de familierechtelijke betrekkingen met de natuurlijke ouders verbreken noch dat familierechtelijke betrekkingen met de adoptiefouders ontstaan. Het verzoek om de adoptie met terugwerkende kracht om te zetten in een rechtsgeldige adoptie wordt eveneens afgewezen.

29 *Hoge Raad 13 juli 2001, NIPR 2002, 166*
Geen *erkenning* van Turkse rechterlijke beslissing tot *wijziging geboortedatum*.

30 *Rechtbank Rotterdam 3 juli 2000, NIPR 2003, 96*
Erkenning Turks vonnis tot *wijziging geboortedatum*.

31 *Rechtbank Arnhem 8 april 2003, NIPR 2003, 84*
Afwijzing verzoek om registratie van *wijziging geboortejaar* zoals door de Marokkaanse rechter was vastgesteld, nu de beslissing van de Marokkaanse rechter niet voldoet aan de maatstaven die Nederland aan erkenning stelt.

32 *Rechtbank Groningen 5 maart 2001, NIPR 2002, 96*

Toepassing Irakees *namenrecht* kan niet leiden tot het resultaat dat een achternaam wordt vastgesteld en als voornamen de naamsketen.

33 *Rechtbank Haarlem 6 november 2001, NIPR 2003, 88*

Toewijzing verzoek tot wijziging *achternaam* van gezinsleden. Het toepasselijke Afghaanse *namenrecht* kent geen geslachtsnaam als bedoeld in artikel 1:5 BW. Aannemelijk is geworden dat de (gekozen) geslachtsnaam X luidt.

34 *Rechtbank Haarlem 20 november 2001, NIPR 2002, 180*

Consulair huwelijk tussen een Nederlandse vrouw en Egyptische man dat ten tijde van het huwelijk niet rechtsgeldig was doch in verband met het arrest van de HR van 13 december 1996 en overgangsbepalingen bij de wijziging van artikel 4 WCH achteraf met terugwerkende kracht wel als geldig wordt aangemerkt. Het verzoek van de man om de *geslachtsnaam* van het uit dit huwelijk geboren kind, te weten die van de moeder, na de echtscheiding tussen de ouders te wijzigen in de achternaam van de man, zijnde een namenreeks, wordt afgewezen met een beroep op o.a. artikel 8 EVRM, het belang van het kind, en de onwenselijkheid dat toewijzing van het verzoek ertoe zou leiden dat het kind geen geslachtsnaam zou krijgen.

35 *Rechtbank Haarlem 5 februari 2002, NIPR 2003, 90*

Nu het Afghaanse recht geen onderscheid maakt tussen de voornaam en de *geslachtsnaam*, en de man de geslachtsnaam heeft betwist, is door de gemeente ten onrechte - op basis van het identiteitsbewijs - dit onderscheid wel gemaakt. De op het identiteitsbewijs vermelde namen worden als voornamen aangemerkt. Op basis van de verklaring onder ede is voldoende aannemelijk geworden hoe de (gekozen) geslachtsnaam van de man luidt.

36 *Hoge Raad 29 november 2002, NJ 2003, 61*

De rechter mag afgaan op de door getuige gekozen wijze van *eedsaflegging*, ook al is deze een moslim die de eed niet op de Koran heeft afgelegd.

37 *EHRM 31 juli 2001, AB 2002, 179*

Het verbod op de *Turkse islamitische Welvaartspartij* is niet strijdig met artikel 11 EVRM: de vrijheid van vereniging, omdat deze partij het

democratisch regime kan verstoren.

38 *EHRM 20 juni 2002, AB 2002, 440*

Gezinsleven van man, stateeloos en van Palestijnse afkomst, gehuwd en met deze echtgenote samen blijven wonen, blijft bestaan ook na het sluiten van een *tweede huwelijk* volgens islamitische ceremonie met een andere vrouw. Geen verbreking van *family life* met de eerste echtgenote en hun kinderen.

39 *Raad van State Afd.bestuursrechtspraak 5 augustus 2002, RN-kort 2003, 1553*

Gesteld noch gebleken is dat bij terugkeer naar Somalië er een reëel risico bestaat dat dochter in strijd met de wensen van de ouders zal worden *besneden*. Afwijzing *asielverzoek*.

40 *Pres.Rechtbank 's-Gravenhage 27 november 2001, RN 2002, 1483*

De staatssecretaris van Justitie heeft ten onrechte gesteld dat de vrees voor vrouwen*besnijdenis* niet is te herleiden tot één van de gronden van het Vluchtelingenverdrag. In casu is de gestelde bedreiging echter onvoldoende onderbouwd.

41 *Raad van State Afd.bestuursrechtspraak 16 juli 2002, RN 2003, 1597*

Het eerst in beroep verklaarde dat de vrouw slachtoffer is geworden van een gedwongen *besnijdenis*, behoort niet meer in de asielbeoordeling te worden meegenomen.

42 *Rechtbank 's-Gravenhage zp Utrecht 4 juli 2002, RN 2003, 1548*

De motivering van de staatssecretaris van Justitie om geen vergunning tot *verblijf* op grond van klemmende redenen van humanitaire aard toe te kennen, is ontoereikend. De rechtbank neemt hierbij onder meer in aanmerking de maatschappelijke positie van alleenstaande Marokkaanse moslimvrouwen die *zijn gehuwd geweest met een niet-moslimse man*.

43 *Rechtbank 's-Gravenhage 19 juli 2002, NIPR 2003, 9*

Afghaanse echtgenoten zijn gehuwd op het consulaat van Afghanistan ten overstaan van de Afghanistan Islamic Movement Party te Iran. Geen legalisatie van de *huwelijksakte* door Iraanse autoriteiten noch legalisatie van de akte in Afghanistan vanwege de situatie aldaar. Weigering toelating voor *verblijf* bij partner wegens niet overleggen gelegaliseerde

bescheiden. Het mitsdien geen gebruik maken van de bevoegdheid af te wijken van het beleid, is onvoldoende gemotiveerd.

44 *Commissie Gelijke Behandeling 15 augustus 2002, Oordeelnummer 2002-123 en 2002-124*

Inlener (de bank) staat een kas-balie medewerkster bij een bank niet toe een *hoofddoek* te dragen, waarop het uitzendbureau bij de inlener aangeeft dat dit ongeoorloofd onderscheid oplevert. Werknemer meldt zich ziek. Het handelen van het uitzendbureau levert geen strijd met de AWGB op (nr. 124). De bank maakt wel ongeoorloofd onderscheid op grond van godsdienst (nr. 123).

45 *Commissie Gelijke Behandeling 15 augustus 2002, Oordeelnummer 2002-125*

Werkzoekende bij uitzendbureau die een *hoofddoek* wenst te dragen, wordt medegedeeld dat het dragen van een hoofddoekje bij de desbetreffende functie van kas-balie medewerkster bij een bank, niet was toegestaan. Ongeoorloofd onderscheid op grond van godsdienst.

46 *Commissie Gelijke Behandeling 15 augustus 2002, Oordeelnummer 2002-126*

Werkzoekende bij uitzendbureau die *hoofddoek* wenst te dragen en te horen krijgt dat dit bij de betreffende inlener niet gebruikelijk is in een front-office functie, ziet vervolgens van de functie af. Geen strijd met de AWGB.

47 *Commissie Gelijke Behandeling 24 oktober 2002, Oordeelnummer 2002-164*

De geuite persoonlijke opvatting van de bedrijfsleider van een supermarktfiliaal dat hij liever niet heeft dat de caissière een *hoofddoek* zou gaan dragen, kan in de gegeven omstandigheden niet worden toegerekend aan de werkgever (supermarktketen). Geen onderscheid op grond van godsdienst.

48 *Commissie Gelijke Behandeling 23 januari 2003, Oordeelnummer 2003-12*

Het ophangen, na 11 september 2001, van een *poster met hondenkop* waaronder de naam van een moslimwerknemer stond, levert als zodanig geen discriminatie op grond van godsdienst op. De werkgever heeft, door vervolgens onvoldoende zorg te dragen voor een discriminatievrije

omgeving, wel verboden onderscheid op grond van godsdienst gemaakt.

49 *Commissie Gelijke Behandeling 13 maart 2003, Oordeelnummer 2003-38*

Met het niet toestaan van moslimleerlingen aan een instelling voor VMBO om in *lange broek* deel te nemen aan het *vak lichamelijke opvoeding*, maakt de instelling indirect onderscheid op grond van godsdienst dat, vanwege het gebrek aan noodzakelijkheid niet objectief gerechtvaardigd is.

50 *Commissie Gelijke Behandeling 20 maart 2003, Oordeelnummer 2003-40*

Door het hanteren van een verbod op het dragen van een gezichtsbedekkende sluier binnen de *onderwijsinstelling* voor beroepsonderwijs en volwasseneneducatie, jegens leerlingen die een *nikaab* wensen te dragen, wordt door de instelling geen verboden onderscheid op grond van godsdienst gemaakt.

51 *Pres. Centrale Raad van Beroep 22 september 1999, NIPR 2002, 190*

Een naar Egyptisch recht rechtsgeldig tot stand gekomen *huwelijk*, ook al is dit enkel gesloten met als doel in Egypte een hotelkamer te kunnen delen zonder in problemen te geraken met de islamitische voorschriften, doet het recht op *AWW pensioen* verliezen. Geen voorlopige voorziening.

52 *Centrale Raad van Beroep 17 oktober 2001, NIPR 2002, 105*
Afwijzing van verzoek om kinderbijslag (AKW) voor het uit een in Ghana op traditionele wijze gesloten huwelijk geboren kind.

53 *Centrale Raad van Beroep 19 maart 2002, Jurisprudentie Algemene Bijstandswet (JABW) 2002, 91*

Terechte beëindiging van *ABW* uitkeringen van een Marokkaanse man, nu deze werkzaamheden verricht en daaruit inkomsten verwerft, maar niet aan de hand van objectieve verifieerbare gegevens inzichtelijk heeft gemaakt hoeveel hij had verdiend. Onvoldoende is dat wordt gesteld dat uit het feit dat het op de bankrekening in Marokko staand bedrag kan worden verklaard uit het feit dat het in de Marokkaanse cultuur gebruikelijk is dat kinderen financiële middelen in beheer geven bij hun ouders.

54 *Centrale Raad van Beroep 6 augustus 2002, Rechtspraak Sociale Verzekering 2002, 241/JABW 2002, 173*

Vanwege zodanige eisen terzake van het kunnen uitoefenen van zijn godsdienstige verplichtingen, is betrokkene onbemiddelbaar voor de arbeidsmarkt gebleken. Voorts is zonder toestemming begonnen met een voltijdse vierjarige opleiding tot imam, waardoor betrokkene niet beschikbaar was voor arbeid in dienstbetrekking. Toepassing in het kader van de *ABW* van een zwaardere *maatregel* dan de standaardmaatregel is gerechtvaardigd. Echter in casu is de getroffen sanctie strijdig met het beginsel van evenredigheid tussen maatregel en ernst van de gedraging.